

[Haberler](#) > [Gündem Haberleri](#) > 16 Nisan'da güçlü bir 'EVET' çıkacak

Giriş Tarihi: 20.2.2017

16 Nisan'da güçlü bir 'EVET' çıkacak

İSA TATLİCAN

ABONE OL

Google News

Anayasa değişikliği sürecinin her aşamasında önemli katkıda bulunan Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı **Mehmet Uçum**: Halkın siyasi bilinci çok yüksek. 16 Nisan'da büyük bir değişimin gerçekleşeceğini farkında. Oran vermem zor ama güçlü bir 'EVET' bekliyorum.

TOPLUM DEVLET İLE HEP SORUNLU OLDU

-Birkaç yıldır sistem değişikliğine yoğunlaştığınızı görüyoruz. Cumhurbaşkanlığı Sistemi sizin için neden önemli?

Genel anlamda ilgi alanım yeni anayasal sistemdir. Ömrümün yarısından çoğu bu konu ile uğraşmakla geçti. Bütün yeni anayasacılık girişimlerinin içinde olmaya çalıştım. Bunun en önemli nedeni ise devletle toplum arasındaki sorunlara bakış açımı ilgili. Türkiye'deki kadar anayasa tartışması yapılan ikinci bir ülke bulmak zordur. Son 30 yıldır 82 anayasasını tartışıyoruz. 18 kez değişiklik yapıldı. Bu kadar anayasa tartışması yapılmasının nedeni devletle toplum arasında sorunlar olmasıdır. Ben 12 Eylül döneminde gözaltına alındım, tutuklandım. 15-16 yaşındaki bir çocuğu kendisine düşman zanneden bir devlet anlayışı vardı. Toplum devlet ilişkisinde halkın etkisinin

geliştirilmesi konusuna çok kafa yorduk. Bu noktada Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın siyasi pratiği çok öğretici oldu, bu pratikten bir çok kavramsal sonuç çıkardık.

BU DEĞİŞİKLİK ANCAK BU ZAMANDA OLURDU

-Yıllardır bu konuyu tartışıyoruz. Ama hala "çok aceleyle getirildi, halk bu konuyu bilmiyor" gibi bir eleştiri var. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Bir kere zamanlama ve aceleyle getirilmeye meselesi yanlış bir bağlamda tartışılıyor. Sanki bu [anayasa değişikliği](#) meselesi son birkaç ay tartışılıyormuş gibi gösteriliyor. Bu tartışma 1961'den beri yapılıyor. Yaklaşık 55 yıllık bir Anayasa tartışmasının içerisindeyiz. Hiç geriye gitmeye gerek yok.

Bütün siyasi partilerin hedefinde 82 Anayasası'nı değiştirmek yok muydu? Yeni Anayasa Platformu bütün Anadolu'yu dolaştı. Meclis'te uzlaşma komisyonları kuruldu. Üstüne 15/16 Temmuz gibi bir felaket yaşadık. 15 Temmuz'u anlamadan Anayasa değişikliğini anlayamayız. 15 Temmuz'da ülke lideri ile bütünleşen halk kitlesel bir karşı çıkış sergiledi. Bu bir milli demokratik halk devrimidir. 15 Temmuz'dan sonra sayın Bahçeli "Bu sistem sorununu çözmemiz lazım" dedi. Sayın Bahçeli'ye bu açıklamayı yaptıran 15 Temmuz'un sonuçlarını doğru okumasıdır. Olgunlaşan siyasi değişikliği yapmazsanız gericileşirsiniz. Bu Anayasa değişikliğinin zamanlamasını belirleyen tarihsel ve aktüel süreçtir. Bu değişiklik ancak bu zamanda olabilirdi.

HALK BÜYÜK DEĞİŞİMİN FARKINDA

-Türkiye 16 Nisan'da sandık başına giderken halkın çok fazla bilgi sahibi olmadığı iddia ediliyor. Siz de böyle mi düşünüyorsunuz?

Halkın siyasi bilincinin temsil pozisyonlarındaki insanlardan çok daha fazla olduğunu düşünüyorum. Bunu tüm seçimlerde kanıtlamış ve 15 Temmuz'da vücuduyla darbeye karşı durarak fiilen ortaya koymuştur. Halk siyasetin önüne siyasal sistemi güçlendirme ve demokratikleştirme görevi koydu. Halkın değişimin farkında olduğundan asla şüphe duymuyorum.

CUMHURBAŞKANI'NIN MİTİNGLERİNDE COŞKUYU GÖRÜYORUZ

-Cuma günü Sayın Cumhurbaşkanı Kahramanmaraş'ta coşkulu bir start verdi. Ancak halkta referandum coşkusu yok diyenler var.

Bence sosyolojide bir coşku var. Halk bir değişim sürecinde olduğunu biliyor. Sahaya inildikçe coşkunun artacağını da göreceğiz. Kahramanmaraş, Elazığ ve Malatya'da gördük bu coşkuyu. Halk değişimin gerekli olduğuna inanıyor.

HALKIN DEVLETİ İÇİN GÜÇLÜ 'EVET' ÇIKACAK

-Anket şirketleri kamuoyunda kafa karıştıran sonuçlar açıklıyor. Siz tüm Türkiye'yi dolaşıyorsunuz. Referandum sonucu hakkında bir öngörünüz var mı?

Ben bir oran veremem ama güçlü bir 'evet' çıkacağına gerçekten inanıyorum. Bunun birkaç sebebi var. Bizim halkımız kurucu lideri Atatürk'le birlikte cumhuriyeti kurduktan sonra hep devlet karşısında daha etkili olabilecek yönde bir tavır sergiledi. Halkımız oyuyla siyasal sistemi değiştirdi. Toplum, bastırılmış, geriye çekilmiş ama değişimden vazgeçmemiştir. Halkımızın sorun çözme becerisinde tarihsel tecrübesini mutlaka gözönünde bulundurmalıyız. Bin yıl sürecek denilen 28 Şubat'tan 5 yıl sonra bu halk AK Parti'yi denedi ve bu maya tuttu. Anadolu ilk kez devlet içinde kendine yer bulabildi. Halkın bütün tercihleri, kendisinin devletle ilişkilerini güçlendiren tercihler olmuştur. Devleti giderek kendisi ile bütünleştiren tercihler olmuştur. Toplum bu Anayasa değişikliğinin devleti halkın devleti haline getireceğini biliyor. Bu yüzden ağırlıklı olarak 'evet'e yönelecektir.

TOPLUMDA ERDOĞAN SONRASI İÇİN BİR ENDİŞE YOK

-"Erdoğan'dan sonra ne olacak" endişesini haklı buluyor musunuz?

Gözlemlerime göre ben halkta böyle bir endişe görmüyorum. Bu söylemi ortaya atanlar yine temsil pozisyonunda olup halk adına konuşanlar. Sosyolojiye ait bir endişe değil bu. Bu endişeyi dile getirenler sosyoloji üzerinde çok etkili değil. Gerçeklik tabanı dar endişeler bunlar. Önerilen sistem bir hükümette olması gerektiği kadar yetki veriyor. Meclis daha da güçlendiriliyor. Yargı, hükümet ve meclisin üstünde konumlandırılıyor. Erdoğan'dan sonra ne olacak sorusuna gelince. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sözleriyle cevap vereyim. Millet ne derse o olacak.

MECLİSİ FESİH KONUSU TAMAMEN ÇARPITILYOR

-Cumhurbaşkanı'nın Meclis'i fesih yetkisi de tam anlaşılamayan konular arasında...

Evet haklısınız. Önerilen sistemde Cumhurbaşkanı'nın Meclis'i fesih yetkisi yok. Aksine bugün var bu yetki. Mesela Sayın Cumhurbaşkanı 7 Haziran'da seçimlerin yenilenmesine karar verdi. Bunun kendi pozisyonuna bir etkisi olmadı. Oysa önerilen sistemde Cumhurbaşkanı seçimleri yenileme kararı alırsa kendisi de yeniden seçime girmek zorunda kalacak. Ve seçimi yenileme kararı olarak zaten 2 dönem olan seçilme hakkının ilk dönemini de tamamlamış olacak. Yani kalan süreden feragat etmiş olacak. İkinci dönemde karar verirse bir daha aday olamayacak. Meclis ise seçimlerin yenilenmesine her zaman karar verebilir.

MİLLETVEKİLLİĞİ DE BAKANLIK DA GÜÇLENDİRİLİYOR

-Milletvekillerinin Bakan olması artık zorlaşıyor mu?

Milletvekilleri Bakan olamayacak deniliyor, hayır olabilecekler. Önerilen sistemde meclis içinde artık hükümet olmayacak. Hükümeti doğrudan halk seçecek. Yürütme ile Meclis'in ayrılmasının önemli özelliklerinden birisi de Cumhurbaşkanı'nın atayacağı Bakanların Meclis dışından seçilmesi imkanındır. Ayrıca Cumhurbaşkanı meclis içinden birini Cumhurbaşkanı yardımcısı ya da Bakan yaparsa o kişinin milletvekilliği sona eriyor. Diyelim bir vekil bakan oldu ve 3 ay sonra Bakanlık görevi sona erdi. O kişi artık Meclis'e dönemiyor. Bu nedenle milletvekiline bakanlık teklif etmek çok zor. Liyakat esasına göre teklif yapılacaktır. Milletvekili de kabul ederken sonuna kadar çalışmayı, kendini

hizmete vakfetmeyi göze alacak. Bu uygulamanın nasıl gelişeceğini de tecrübe ederek göreceğiz.

YARGI 15 TEMMUZ SINAVINDAN BAŞARIYLA GEÇTİ

-17/25 Aralık'ta bu yana yargı büyük yara aldı. 15 Temmuz'da bu yara derinleşti. Sistem değişikliği yargıdaki kronik sorunları ortadan kaldıracak mı?

Yargı içindeki faşist fetö çetesinin 15 Temmuz'dan sonra temizlenmesi kaçınılmazdı. Ama 15 Temmuz gecesinden sonra halk adına yargılama faaliyet yaptığını inanan yurtsever hakim ve savcılarının tutumu da kahramanlıktır. 15 Temmuz'dan sonra yargının ortaya koyduğu pratik çok önemlidir. Yargı artık halkın demokratik yargısı olması noktasında önemli bir sıçrama gerçekleştirdi. Artık bizim yargımız 15 Temmuz öncesinden çok farklıdır. Yargı artık asli fonksiyonunu oynayacak noktaya gelmektedir, gelecektir. Sistem değişikliğinden sonra bu sürecin çok hızlanacağını düşünüyorum. HSK değişikliğinden sonra yargının halkının demokratik yargısı olma ve sadece adalet amacına yönelik faaliyet yürütme süreci gelişip güçlenecektir.

ERDOĞAN İÇİN YAPILIYOR DİYENLER YANILDIKLARINI ANLAYACAKLARI!

-Söyledikleriniz çok ikna edici. Bütün bunlara rağmen hala "bu sistem değişikliği Erdoğan için yapılıyor" diyenlere ne cevap veriyorsunuz?

Yeni sistem aslında kişi esaslı mevcut sistemi dönüştürmek için öneriliyor. Mevcut sistemde kişisel inisiyatifler çok önde. Bir kişi için yapılıyor diyenler sistem değiştikten sonra ne kadar yanıldıklarını anlayacaklar. Eğer Cumhurbaşkanı ile Başbakan arasında günümüzde bir siyasi kriz yaşanmıyorsa bunun sebebi sistem değil iki kişinin de aynı siyasi ekolden gelmiş olması ve uyumlu çalışma kültürleridir. Eğer Cumhurbaşkanı ve Başbakan çatışmaya başlarsa elimizde bunu engelleyecek bir mekanizma var mı? Bir siyasal sistemin güvencesini, kişilerin uyumlu çalışma kapasitesi üzerine kuramazsınız. Önerilen model sistemsiz olarak bireysel etkileri normalleştiren ve toplumu, halkı merkeze alan bir sistemdir.

YENİ SİSTEME TAM GEÇİŞ 3 KASIM 2019'DA

-17 Nisan'da referandumdan 'evet' çıkarsa neler yaşayacağız?

17 Nisan'da eğer 'evet' çıkarsa hemen devreye girecek değişiklikler var. Yargının tarafsızlık niteliği, HSK'nın yapılanması ve askeri yargının kaldırılması gibi. Sonra Meclis 6 ay içerisinde bu değişikliğe uygun yasalar hazırlayacak. Önerilen değişiklikte Cumhurbaşkanı mutlaka partili olur, parti genel başkanı diye bir zorunluluk yok, sadece partiyle ilişkisi yasağı kaldırılıyor. Hükümet değişikliği ise 3 Kasım 2019 seçimlerinden sonra gerçekleşecek. Ya da bir erken seçime gidilirse bu süre daha da öne çekilebilir. Bu sistemin bütün unsurları ile gerçekleşmesi için bir sonraki seçimleri beklememiz

gerekecek.

SABAH